

Мигляченко О.В., Приходченко К.А.

Студенти 3-го курсу ФСП

НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Тихонюк О. В., ст. викл., ФСП

НТУУ «КПІ»

Дитяча праця

З проблемою дитячої праці знайомі всі без винятку країни у світі, в тому числі і Україна. Міжнародна організація праці (МОП) досліджує феномен дитячої праці в Україні. Вона виявила понад 600 тисяч працюючих дітей у нашій країні. В більшості випадках така праця зашкоджує здоров'ю, розвитку дітей; може заважати їхньому навчанню. Тому досліджувана нами проблема актуальна та потребує реального якнайскорішого вирішення.

Дитяча праця – це форма праці, яка передбачає всі форми роботи та наймання. Головні критерії: характер роботи та вік дитини (до 18 років). В ідеальному варіанті дитина повинна поєднувати навчальний процес та працю без надмірного перенавантаження. Дитяча праця не повинна негативно впливати на успішність та відвідуваність дитини у школі.

В чинному Кодексі Законів про Працю України (далі – КЗпП України) зазначається, що мінімальний вік прийому на роботу становить 14 років. Це при умові згоди одного із батьків. Також повинен передбачатися скорочений робочий день; дитина не повинна працювати вночі та під час уроків. Відповідно до статті 43 Конституції України держава повинна враховувати фізичні, фізіологічні особливості неповнолітніх і виявляти турботу про здоров'я молоді. Закон України «Про охорону праці» забороняє залучати до важкої праці, у тому числі з небезпечними або шкідливими умовами праці осіб, що не досягли 18 років. Згідно зі статтею 51 КЗпП України особи у віці від 16 до 18 років працюють не більше 36 годин на робочий тиждень, а для 15 - річних норма – не більше 24 годин. Найголовніше те, що заробітна плата повинна виплачуватись у такому ж розмірі, який визначено для працівників відповідних категорій, що працюють без скороченого графіку. Стаття 75 КЗпП України зазначає про обов'язкові щорічні відпустки для неповнолітніх (31 календарний день). Законодавство, що встановлює права та обмеження для дітей у сфері праці в Україні обґрунтоване та логічне. Але його ефективність не досягає норми.

На сьогоднішній день незаконна експлуатація дітей – це «нормальне явище». Оскільки їм можна платити менше та змушувати працювати у будь-яких умовах. Це обумовлено тим, що у дітей немає іншого вибору, оскільки підприємцям немає сенсу брати дитину на роботу тому, що їй потрібно більше платити, а робити вона зможе менше, ніж доросла людина. Неповнолітньому, який бажає заробити грошей, залишається тільки мовчати і радіти тій роботі, яку запропонували. За статистикою, більшість дітей, які працюють нелегально, можна побачити на ринках: вони підробляють вантажниками, прибиральниками, допомагають продавцям, тобто виконують усю брудну роботу. Також діти працюють у сільському господарстві - там їм пропонують збирати врожай, копати городи. Наразі надзвичайно гострою є тенденція втягування у жебрацтво та сексуальна експлуатація дітей. Це є кримінальним злочином, і з цим треба якнайскоріше боротися. Взагалі таких дітей можна побачити будь-де, і даний факт може відбуватися за різних причини. В більшості випадках це явище виникає, коли дитина росте в неблагополучній сім'ї. Таким чином вона вимушена працювати собі на крихту хліба, розваги, речі тощо. Інший же випадок, коли дитина хоче показати себе, хоче довести, що вона вже доросла людина, незалежна, і може сама заробляти. Дитині може бракувати часу на навчання, але їй все одно потрібно вчитися та розвиватися, щоб у майбутньому вона стала освіченою людиною та змогла зайняти свою ланку у суспільстві.

Шляхи вирішення такої проблеми залежать і від держави, і від родини.

Держава повинна намагатися перевіряти різного роду установи на відсутність нелегальних працівників, які не досягли 18 років. І у випадку порушення закону сума штрафу повинна складати 100 кратну заробітну плату працівника фірми. Потрібно намагатися проводити більше соціальної роботи з дітьми у школах, де їм будуть пояснювати важливість освіти. В Україні на сьогоднішній день, на жаль, продовжують застосовувати у сферах освіти та виховання радянські методики. Радянська педагогіка в цьому випадку трохи трансформувалася та доповнилася, але це не призвело до зміни її сутності. Методи залишилися майже незмінними. Виникає нагальна потреба трансформації педагогічної системи в Україні. Ми вважаємо за необхідне притримуватися методів гуманістичної педагогіки, бо в ній окреслено пріоритет розвитку інтелектуальних, моральних, психічних, фізичних та інших сфер людини. Саме це спонукає до створення різносторонньої особистості. Вихованець розвивається на основі власних можливостей. Дана педагогічна практика надзвичайно актуальна для демократичної держави – України, бо методи гуманістичної педагогіки спрямовані на виховання повноцінної особистості, самодіяльної, проактивної та вільної, яка здатна до самореалізації. Метою даних методів є також розкриття всіх природних задатків людини, розвиток здатності до творчого процесу.

Варто також пропонувати певні вакансії дітям, які потребують роботи з певних причин, де до них будуть відноситися як до дітей, а не як до дешевої робочої сили.

В Україні наразі відзначають 12 червня як Всесвітній день боротьби з дитячою працею, але поки що держава не має дієвого та системного механізму контролю явища дитячої праці, що буде слідкувати за її використанням і буде не допускати порушення прав дитини.

Родина зобов'язана, в свою чергу, дати гарне виховання дитині. Більше спілкуватися, радитися, проводити час з дитиною. Важливо сформувати атмосферу довіри, щоб підліток не боявся розповідати про свої проблеми.

Всі ці заходи збережуть психічне та фізичне здоров'я дитини, розвинути її природні задатки та інтелект. Вона матиме змогу вчитися та отримувати від цього якнайбільшу користь, а також за потреби влаштовуватися на роботу, і не боятися, що її права будуть порушені. Майбутнє нашої країни залежить саме від молодого покоління. Підрастаюче покоління є рушійною силою та творцем прогресу. Якщо ж держава вчасно втрутиться в сферу праці, то в Україні в рази зменшиться кількість випадків дитячого травматизму, смертельних випадків; підвищиться успішність дітей у школах. Це все неабияк вплине на формування інтелігентних та освічених людей.

Велетенські масштаби проблеми дитячої праці спонукають до розгляду даного феномену у всьому світі. Це явище потрібно аналізувати та розглядати всебічно, враховуючи правові, економічні, культурні і соціальні аспекти. Саме такий підхід є найбільш дієвим.